

سرمایه فرهنگی و سلیقه هنری

www.ketab.ir

مؤلفان:

نازی مطلبی

معصومه خامسی

حسین جعفری

سرشناسه	: مطلبی، نازی، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: سرمایه فرهنگی و سلیقه هنری / مؤلفان نازی مطلبی، معصومه خامسی، حسین جعفری.
مشخصات نشر	: گرگان: تنعیم، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۸ ص.
شابک	: 978-600-7413-68-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: سرمایه فرهنگی
موضوع	: Cultural capital
موضوع	: فرهنگ
موضوع	: Culture
موضوع	: Art
شناسه افزوده	: خامسی معصومه، ۱۳۵۴ -
شناسه افزوده	: جعفری، حسین، ۱۳۶۷ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ س۴/م۳/ن۳ HT
رده بندی دیویی	: ۶۵۸/۴۰۶۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۷۱۵۸۵۰

سرمایه فرهنگی و سلیقه هنری

مؤلفان: نازی مطلبی، معصومه خامسی، حسین جعفری

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۱۴۸ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰

شماره شابک: ۵-۶۸-۷۴۱۳-۷۴۱۳-۶۰۰-۹۷۸

نشر: تنعیم

چاپ: خشنود، ۰۱۷۳۲۲۶۰۹۶۳

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست

آغاز سخن	۱۱
فصل اول: بررسی مفهوم فرهنگ	۱۳
فرهنگ و بازتولید ارزش ها	۱۴
اهمیت فرهنگ	۱۶
عوامل فرهنگی مهم ترین عامل تحول جوامع	۱۸
۱. تطبیق:	۲۲
۲. دستیابی: ۱. اهداف مورد نظر:	۲۲
۳. یکپارچگی و وحدت:	۲۳
۴. نگهداشت الگو:	۲۳
ویژگی های فرهنگ	۲۳
تفسیر فرهنگ در قالب نظریه ها	۲۶
قلمرو نظریه های فرهنگی	۲۸
اصالت فرد یا اصالت ساختار	۲۹
فصل دوم: سرمایه فرهنگی	۳۱
تاریخچه سرمایه فرهنگی	۳۲
سرمایه فرهنگی	۳۶
سرمایه فرهنگی، طبقه و سلیقه فرهنگی	۳۶
انواع سرمایه فرهنگی از نگاه بوردیو	۳۸
الف: سرمایه بندی و فردی	۳۸
ب: سرمایه عینی فرهنگی	۴۰
پ: سرمایه نهادی و ضابطه ای	۴۱
کارکردهای سرمایه فرهنگی	۴۲
منابع سرمایه فرهنگی	۴۳
الف: خانواده	۴۳
ب: طبقات اجتماعی	۴۴

۴۵	پ: روشنفکران
۴۶	آسیب های سرمایه فرهنگی
۴۷	فرهنگ فقر
۴۸	شاخصه های سرمایه فرهنگی
۴۹	سه منشأ اصلی سرمایه فرهنگی
۵۲	خاستگاه فرهنگ
۵۲	عوامل موثر بر شکل گیری فرهنگ
۵۳	محورهای جمع آوری مؤلفه های فرهنگی ایرانی
۵۳	الف) الگوی ادبی
۵۳	ب) الگوی مبنی
۵۳	ج) الگوی سیاسی
۵۳	د) الگوی علوم اجتماعی - جامعه شناسی
۵۴	ح) الگوی تاریخ نگارانه
۵۴	خ) الگوی عامیانه
۵۴	سرمایه فرهنگی در ایران
۵۹	فصل سوم: سلیقه و مبانی نظری هنر
۶۰	مفهوم تاریخی سلیقه
۷۲	تاریخچه هنر
۷۳	هنرهای هفتگانه عبارتند از:
۷۴	تعریف مفهوم هنر
۷۶	تعریف هنر از دیدگاه اندیشمندان و متفکران غربی و شرقی
۷۷	تعریف هنر از دیدگاه تولستوی
۷۸	تعریف هنر از دیدگاه بندتو کروچه
۷۸	مولانا می گوید:
۷۸	تعریف هنر از دیدگاه اقبال لاهوری
۷۸	نقض سنت تعریف در تعریف سنتی و غیرسنتی هنر
۸۶	نظریه های حوزه هنر در آلمان

۱. امانوئل کانت (۱۷۴۲-۱۸۰۴)..... ۸۷
۲. فریدریش شلگل (۱۷۷۲-۱۸۲۹)..... ۹۰
۳. فریدریش ویلهلم شلینگ (۱۷۷۵-۱۸۵۴)..... ۹۱
۴. گئورگ ویلهلم فریدریش هگل (۱۷۷۰-۱۸۳۱)..... ۹۲
۵. آرتور شوپنهاور (۱۷۸۸-۱۸۶۰)..... ۹۴
۶. فریدریش نیچه (۱۸۴۴-۱۹۰۰)..... ۹۵
۷. مارتین هایدگر (۱۸۸۹-۱۹۷۶)..... ۹۸
- مکاتب فکری در حوزه هنر..... ۱۰۰
- نئوکلاسیسم..... ۱۰۰
- ناتورالیسم (طبیعت گرایی)..... ۱۰۰
- پوریسم (ناب گرایی)..... ۱۰۱
- کویسم (حجم گرایی)..... ۱۰۱
- کنستراکتیویسم (ساخت گرایی)..... ۱۰۱
- کنتراپستو (ایستایی تقابلی)..... ۱۰۱
- امپرسیونیسم..... ۱۰۲
- پست امپرسیونیسم..... ۱۰۲
- فویسم..... ۱۰۲
- نئو امپرسیونیسم..... ۱۰۳
- سمبولیسم..... ۱۰۳
- فتوریسم (آینده نگری)..... ۱۰۳
- اکسپرسیونیسم..... ۱۰۴
- فرمالیسم..... ۱۰۴
- سوپرمانیسم (والا گرایی)..... ۱۰۴
- اکسپرسیونیسم انتزاعی..... ۱۰۴
- دادائیسم..... ۱۰۵
- سورئالیسم (وهم گرایی)..... ۱۰۵

۱۰۵.....	فتورئالیسم
۱۰۶.....	ریونیسم (پرتوگرایی)
۱۰۶.....	رئالیسم (واقع گرایی)
۱۰۶.....	رمانتیسیسم (تخیل گرایی)
۱۰۶.....	اتوماتیسم
۱۰۷.....	اریانئالیسم
۱۰۷.....	اینستالیشن آرت (کارکردگرایی)
۱۰۷.....	انتزاعی (آب تره)
۱۰۸.....	انتزاع مدرن
۱۰۸.....	استیل
۱۰۸.....	آپ آرت (هنر دیوگانی)
۱۰۸.....	پاپ آرت (هنر مردمی)
۱۰۹.....	کانسپچو آل آرت (هنر مفهوم)
۱۰۹.....	مینیمال آرت (هنر کمینه)
۱۰۹.....	نقاشان یکشنبه ندیده ها
۱۰۹.....	مکتب بلونیایی
۱۰۹.....	مکتب پاریس
۱۱۰.....	مکتب دانوب
۱۱۰.....	مکتب هادسن
۱۱۰.....	مکتب میلان
۱۱۰.....	مکتب نیویورک
۱۱۰.....	هنر سلتی
۱۱۰.....	هنر بوم شناختی
۱۱۱.....	هنر زننده
۱۱۱.....	هنر خام
۱۱۱.....	نئوپلاستیسیسم (هنر زیبا)

۱۱۱.....	نئواکسپرسیونیسم (هنر زشت)
۱۱۳.....	فصل چهارم: سرمایه فرهنگی و نقش آن در شکل گیری سلیقه هنری
۱۱۴.....	مقدمه
۱۱۵.....	وجوه زیبایی شناسی و رابطه آن با سرمایه فرهنگی
۱۱۷.....	سرمایه فرهنگی، طبقه و سلیقه فرهنگی
۱۱۸.....	تأثیر طبقه بندی اجتماعی بر سلیقه هنری
۱۲۲.....	میدان‌ها (حوزه‌ها)
۱۲۳.....	کشمکش میان سبک‌های کار یا رویکردهای فکری
۱۲۳.....	کشمکش میان رشته‌ها و دانشکده‌ها
۱۲۶.....	سرمایه فرهنگی و سلیقه نقاشی
۱۲۷.....	نقاشی تصویری
۱۲۷.....	نقاشی انتزاعی
۱۲۸.....	سرمایه فرهنگی و سلیقه سینما
۱۳۳.....	سرمایه فرهنگی و سلیقه موسیقی
۱۳۸.....	نتیجه گیری
۱۴۳.....	منابع

آغاز سخن

در بخش آغازین کتاب حاضر، به تعریف مفهوم فرهنگ، اهمیت و ضرورت، ویژگی ها و کارکردها آن در جامعه اشاره شده است. متعاقباً با توجه به منابع و مطالبی که عنوان شد، تأثیر فرهنگ بر هنر، شخصیت، انسجام و همبستگی اجتماعی، توسعه و پیشرفت، تحول و دگرگونی اجتماعی - سیاسی، در قالب رویکردهای مختلف اثبات و مورد تأیید قرار گرفت. همچنین در فصل دوم، فرهنگ به عنوان یک سرمایه و دارایی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است؛ به همین ترتیب، به تاریخچه و تعریف مفهومی سرمایه فرهنگی، سلیقه فرهنگی، انواع سرمایه فرهنگی از نظر بوردیو، منابع و کارکردهای سرمایه فرهنگی و در نهایت به وضعیت سرمایه فرهنگی در کشور ایران اشاره شد. سرمایه فرهنگی به طور خلاصه به عنوان مجموعه ای از روابط، معلومات و امتیازات تعریف شده است که فرد، برای حفظ کردن یا به دست آوردن یک موقعیت اجتماعی از آن استفاده می کند؛ به این معنا، کارکرد اصلی سرمایه فرهنگی، حفظ و نگهداری موقعیت یا تغییر موقعیت افراد در سلسله مراتب ساختارهای اجتماعی می باشد. از طریق استفاده از کالاهای فرهنگی و یا رفتارهای متناسب با طبقات اجتماعی - اقتصادی که در آن قرار دارند، صورت می گیرد. متعاقباً با توجه به اهداف کتاب حاضر، در فصل سوم بحث به سمت تعریف، تبیین و طبقه بندی سلیقه های فردی و تشریح مبانی نظری در حوزه سلیقه پرداخته شده است. در این فصل اشاره شد که سلیقه ویژگی افرادی است که از فرهیختگی و عرافت طبع برخوردارند، و از سوی دیگر، بر خصلت و منش استوار است که همگام در آن شرکت کنند. سلیقه طبقات مختلف در ترجیحات افراد نسبت به شیوه سبک زندگی، نوع کالاهای فرهنگی و هنری به منصفه ظهور می رسد. در فصل سوم به رویکردهای مختلف در زمینه سلیقه های افراد، تاریخچه و تعریف هنر، وجوه مشترک آثار هنری، تعریف هنر از دیدگاه اندیشمندان و متفکران غربی و شرقی، نظریه های حوزه هنر در آلمان و در نهایت به مکاتب فکری در حوزه هنر اشاره شده است و سرفصل های مذکور مورد بررسی و بحث قرار گرفته است. به طور کلی جنبش هنری یک جریان و حرکت هنری است که تحت

تأثیر تحولات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و یا عوامل دیگر شکل می‌گیرد و برای مدتی گروهی از هنرمندان را به تفکر و عملکرد مشابه می‌کشاند. این جنبش‌ها بسته به بنیان و زمینه‌های وجود آورنده و توسعه دهنده آن‌ها می‌توانند کوتاه مدت یا نسبتاً پایدار باشند. همچنین جنبش‌های هنری ممکن است در یک منطقه جغرافیایی خاص و تنها در یک رشته هنری رایج شوند یا به صورت فراگیر بخش وسیعی از دنیای هنر را تحت تأثیر خود قرار دهند. نهایتاً در فصل آخر، به بررسی رابطه بین سرمایه فرهنگی و سلیقه‌های هنری از یاد پرداخته شده است. پیش‌نظر در بخش پایانی با قرار گرفتن در پارادایم جامعه‌شناختی، هنر را به عنوان یک مقوله اجتماعی و متغیری وابسته تفسیر و تبیین می‌کند. در فصل آخر از منظر اجتماعی و همچنین در چارچوب سرمایه فرهنگی، سه هنر اصلی از جمله نقاشی، سینما و موسیقی مورد بررسی قرار گرفت. با تأکید بر دیدگاه بوردیو و نتایج بدست آمده از بررسی هنرهای نقاشی، سینما و موسیقی باید گفت که بین سلیقه و ذوق هنری افراد و طبقه اجتماعی، هنر آن‌ها ارتباط عمیقی وجود دارد؛ به طور مثال افرادی که به هنر تجربی انتزاعی، اکسپرسیونیستی و هنر پیچیده علاقه نشان می‌دهند افرادی هستند که از لحاظ اقتصادی و فرهنگی سطح بالایی قرار دارند و افرادی که به هنر کاربردی و تزئینی علاقه دارند افرادی از لحاظ اقتصادی و فرهنگی سطح پایین هستند.

سخن خویش را با شعری از مولوی به پایان می‌بریم:

هم تواند هست که دن هم نکو

صنعت نقاش باشد آنکه او